

KANTAMA

فینلانیدیکی تهناهی تر به هاوکاری یه کتر

ئاسایشی فینلانڈ په یوه ندی به همومو مازه وه هه یه

تهناهی تهنیا به فه رمان و بریاری سیاسی، یان هیزه کانی بهرگری دروست ناییت. تهناهی له ژانی روژانه، له ههستکردن به بهرپرسیاریتی هاوبهش و له وه وه سه ره له دات که کهس پشتگویی ناخهین

دیمازه

هه موو کهسیک به زانیاریه کانی خوی ده توانیت کاریگهر بییت

"ئانتی پیکیو پوهاکا" باس له وه دهکات که بۆچی کاتی خوی بۆ پاراستنی خه لک و ئاماده باشی تهرخان دهکات.

سه روتار

تهناهی ته وه ری نویی کارکردنی ئی مه یه

ئامانجی MVM به هیزکردنی به شدار بوون و ئاماده باشیه. به بوون به هاوکار، پیکه وه فینلانیدیکی تهناهی تر بونیاد ده نیین .

ئاموژگاریه کانی ئاماده باشی

پیش هاوین زانیاریه گرنه گان بپشکته

ه ئاموژگاریی کردیهی بۆ نه وهی بۆ گه شته کان، خانووی هاوینه و کاتی ناله بار باشته ئاماده بن .

ناوهرۆك

KANTAMA #2

ئايار 2026

03

وتارى بهرپوهبهرى گشتى

متمازه له كردهوهوه دروست دهپت - به هاوكارى يهكتر ئاسايشى كۆمهلگه بههيز بكهين.

04

سهروتار

تهناهي تهوهري نوپى كاركردى ئيمهيه - به بهشارى و ئامادهباشى بهرهو فينلاندىكى بههيزتر.

05

ئاموژگاريهكانى ئامادهباشى

پيش هاوين زانباريه گرنگهكان بيشكه - 0 ئاموژگارى كردهي بو گهشت، خانوى هاوينه و كاتى نالهبار.

06

بهشارى ژنان

رولى ژنان له ئاسايشى كۆمهلگهدها بيوپنهيه - نهزمون، تيروانين و كردهوهكان.

07

چالاكويهكان

روداو و كۆبونوهوهكان كه كۆمهلگهكهمان بههيز دهكهن.

08

دهنگى لاوان

لاوان باس لهوه دهكهن كه تهناهي لاي نهوان چيه و چون دهپانهويت بهشار بن له بونپادنانى داهاتودا.

09

روانگه شارهزا

شيكردنهوهى شارهزايهك بو پرسه تهناهييهكان و چاوهروانيهكانى داهاتوو.

10

ديمانه

ههموو كهسيك به تواناييهكانى خوى دهتوانيت كاريگه ر بيت - ديمانه لهگل ئانتى پيكنو پوهاكا.

11-12

ههوال و باهته گرنگهكان

MVM ستايش دهكرپت .
بۆچوونى نهجمهنى .SPEK

پيکهوه فينلاندىكى تهناهي تر بونپاد دهنيين

سپاس كه هاوكارمان

متمانه له كرده وهدا ده خولقى

متمانه وشه پوهكى گوره پوه. ناكړې ټو وشه پوه هر ټنيا له وتار و قساندا دوويات بكرېته ووه. متمانه ي راسته قينه له قسه دا نايه ته دى، بهلكو له كرده وهدا ده خولقى. هر ټو كرده وانه كه ده بې روژ له دواى روژ بهردوام بن؛ تا ټو راده پوهى كه خلك به دل و گيان ههست به بوونى متمانه بكن و برواى پې بكن .

متمانه به هيواشى بونيد دهنرې، بهلام ده شى به خپراى تېك بشكى. هر بويه هر كرده وپوه بكن، هر شپوازي چاوپېكه وتن له گهل يه كتر و هر وه فايهك به بهلېن، گرنگه. له زيانى روژانه دا متمانه له شته ورده كاندا خوى دهنوېنې: له سلوكردن، له گوېگرتن، له راستگوېى و له وهى كه به رېزه ووه هه لسوكه وت له گهل يه كتر ده كين. كاتېك مروف ههست دهكا كه بينراوه و رېزى لې گيراوه، ههستى ټاسايش دروست ده بې.

له نيوان كوچه ران و خلكى ره سهنى فينلانديدا، متمانه بايه خپكى تايه تي هه پوه. متمانه به وتاره رازاوه كان بونيد نهنرې، چونكه زوره پوهى ټو كه سانه ي كوچيان كرده ووه، ته ناهت له قسانه شې ټينا گهن. هه روه ها به پروژهي تاكه كه سيش دروست نابې، بهلكو به هاوكارى بهردوام و چاوپېكه وتنى راسته قينه دهسته بهر ده بې. متمانه ټوهش ده گريته ووه كه خلك هان بهدين بو به شداري كرن له كومهلگه، رېزگرتن له فوره ننگه جياوازه كان، رېكخستنى په زوره ووه و دروست كرنى پردى هاوكارى له نيوان دهزگا حكوميه كان و كومهلگه كاندا. له ريگه ي ټه مانه ووه ده كړې پېكه ووه ټاسايشى كوې كومهلگه به هيز بكن .

متمانه ي راسته قينه ټارامى و پشودرېزى ده وې. هه ندي جار بهنگه خلك تووشى ترس، دوودلى يان ټيگه پشتنى هه له بين، كه ټنيا به وتووېزى كراوه و كرده ووه ي باش ده كړى ورده ووه ټو بهر به ستانه پشكېن درنېن. متمانه ټوه نيه كه هه مو كهس وهك يهك بن، بهلكو ټوه پوه كه سه ره راي جياوازيه كان، مروقه كان رېز له يه كتر بگرن و پېكه ووه داهاتووېهكى هاوبهش بونيد بنېن .

به كورتي و كورمانجى، هيزى كومهلگه له وشه ي رووتوه و نايه ته دى، بهلكو له و مروفانه ووه دېت كه بهردوامن له كرده ووه ي باش ته ناهت كاتېكيش كهس نايانېنېن. ټو كاتيه كه متمانه ده بېته شټېكى راسته قينه، و هر ټو كاتيه شه كه متمانه ده بېته شټېكى هه مېشه پې .

”

متمانه به هيواشى بونيد
دهنرې، بهلام ده شى به خپراى
تېك بشكى

شاهو جاف

بهرپوه بهرى گشتى

ريكخراوى ټاماده بوون و بهرگرې نيشتمانى كوچه ران

Helsingin suojeluskuntatalo,
Döbelninkatu 2, Helsinki

سەر وتار

ئاسايش، بواريكى نوڧى گرنگيدانمازە

فینلاندىيەكان ئىستا تەناھىيان لە
پىش ئامانجە ژینگەيەكانىش
داناوہ.

پىويستە ئىمە پىكەوہ وەلامى ئەم
گۆرانكارىيە بەدەينەوہ.

ئەم گۆرانكارىيە لە بىرکردنەوہ بەدا،
رەنگدانەوہ يەكى بەھىزى لە سەر
كارەكانى «كۆمەلەى ئامادەكارى و
»بەرگىرى نىشتمانى كۆچبەران
هەبە. كاتىك 74% ى خەلكى (MVM)
فینلاندىيەكانەوہ ژىرخانە ھەستىارەكان
وہك سەرچاوەيەكى ئاسايشى
نىشتمانى بپارىزن، روونە كە
سەقامگىرى و متمانە، بونىادى بەھىزى
كۆمەلگەكەى ئىمەن. لە چوارچىوہى
»ئاسايشى گشتى»
دا(Kokonaisturvallisuus).
بەشدارىكردن و ئامادەكارى كۆچبەران
رۆلپىكى يەكلەكەرەوہ دەگىرئى. ئىمە تەنيا
مەبەستى وەرگرتنى زانىارى نىن، بەلكو
شارەزا و چالاکوانى كاراى ئەم بواریين.

ژمارەى دووہمى گۆفارى
لە كاتىكدا بلاو «KANTAMA»
دەبىتەوہ كە تىگەيشتنى خەلكى
فینلاندىيەكانەوہ ئاسايش و رۆلى يەكىتتى
ئەوروپا، گۆرانكارىيەكى مېژووى بە
خۆيەوہ بىنيوہ

سندووقى) «Sitra» راپرسىيەكى تازەى
»EVA» جەزنى سەررەخۆيى فینلاندىيەكانەوہ
ئاراستەيەكى، (دەستەى شىوہكارى بازارگانى)
چاوەروانەكراو ئاشكرا دەكات: خەلكى
فینلاندىيەكانەوہ ئاسايش تەنازەت لە ئامانجە
ژىنگەيەكانىش بە گرنگتر دەزانن. ئىتر لە
يەكىتتى ئەوروپا تەنيا چاوەروانى گەشەى
ئابورى ناكړئ، بەلكو چاوەرئ دەكرئ تواناى
پاراستنى ولاتانى ئەندامى ھەب و
وابەستەى تەكنەلوژى بە زلەيزەكانى وەك
چىن و ئەمريكا كەم بكانەوہ.

تەناھى كارپكى ھاوہشە
كە بە ھاوكارى دروست
دەبىت

74%

فینلاندىيەكان دەیانەوہىت
ژىرخانە گرنگەكان وەك
سەرچاوەيەكى تەناھى بپارىزن

سەرچاوە: Sitra ja EVA, kevät 2026

ئەوہ يە دنىيا بئ لەوہى كە بەرەستى زمان يان كلتور، نابئ بە رىگر لە بەردەم ژيانپكى ئاسايشدا. ئامادەكارى، زمانپكى MVM ئامانجى
ھاوہشە كە دەبئ ھەموو كەس، بەبئ رەچاوكردنى رابردووى خۆى، فىرى بىن. كاتىك كۆچبەران بەشدارى لە چالاکىيە خۆويستىيەكانى
ئاسايشدا دەكەن، تواناى بەرگىرى تەواوى فینلاندىيەكان بەرامبەر بە قەيرانەكان و ھەرەوہا گيانى كۆمەلايەتى بەھىزتر دەبئ. ئاسايش پرسىك
ھاوہشە كە لە رىگەى ھاوكارىيەوہ دروست دەبئ. بە تىپەربوون لە دوخى تەنيا سەيركەر و بوون بە چالاکوانى كارا، كۆمەلگەيەكى بەھىزتر و
ئاسودەتر بۆ ھەموومان بونىاد دەئىين .

ناموژگارویه کانی خوئاماده کردن

مانگی گولان: پیش هاتنی هاوین، زانیاریه گرنگه کانت بپشکنه

له هاوینی فینلاند زور کس گهشت دهکن، کات له مایی هاوینی بهسهر دهبن، له بونهکاندا یان به گشتی له دهرهوهی مای بهسهر دهبن. بویه مانگی گولان کاتیکی گونجاوه بو ئهوهی بوهستیت و بیر لهوه بکهیتهوه چون خوت بو ئه و بارودوخانه ئاماده دهکیت که رهنکه له شوینیکی نامودا بیت و شتهکان بهو جوره نهرؤن که پلانت بو داناوه

i

نایا دهرانیت نهگهر له شوینی گهشتهکوت قهیرانیک یان بارودوخیکی نائاسایی روویدا، له کوپوه زانیاری متمانه پیکراو وهر بگریت؟

نهگهر پاسپورتهکوت له دهرهوهی ولات ون بو، چی؟

نهگهر پاره دان به کارت سه رکه وتوو نه بوو یان ئینته رنیت کار نهکات، چون ههلسوکوت دهکیت؟

نهگهر موبایلهکوت ون بوو یان پاتریبهکهی تهواو بوو، چی دهکیت؟

1

به لگه نامه کانت ریگ بده

دلنیا بیرهوه که پاسپورت، کارت ناسنامه و مؤلتهی نیشته چیبونهکوت بهسهر نه چون. له گهشته نیوده وله تیبهکاندا، له هندنیک ولاتدا پیویسته به لگه نامه کانت چند مانگیک دوای گه رانه وهش کاربگریان هه بیته.

نهگهر له نهوروپا گهشت دهکیت، دلنیا بیرهوه که کارت تهنروستی (Kela) «ت پییه. دتهوانیت به ب بهرامبر له «کیلا (EHIC) نهوروپا وهری بگریت.

هروهه وینه بیک له پاسپورت یان کارت ناسنامهکوت بگره و له شوینیکی جیاواز له به لگه نامه ئهسلیه که هلی بگره، بو نمونه له جانتاپهکی تر یان به شیوهی دیجیتالی له موبایلهکوتدا. نهگهر به لگه نامه کانت له دهرهوهی ولات ون بوو، ئه وینه بیکه کارهکانی په یوه ندرکردن به پویس و نوینه ریهتی فینلاند هه ئاسانتر دهکات.

2

ژماره گرنگه کان بنوسه

ژماره گرنگه کانت لهسه کاغز بنوسه: نهدامانی خیزان، هاوری گهشت، شوینی مانوه، کومپانیای بیمه، ژماره بهستنهوه/داخستنی کارت و خزمهتگوزاری کپیاران، ناوهندی تهنروستی خوت، و نهگهر پیویست بوو ژماره نوینه ریهتی فینلاند یان تلهفونی فریاکوتنی وهزارهتی دهرهوه.

پیوستیک له مالهوه دابن و پهکیکی تریش له ناو جانتا یان هاوسهرت دابن. نهگهر موبایلهکوت ون بوو، پاتریبهکهی تهواو بوو یان په یوه ندریهکان کار نهکن، هه دتهوانیت ئه ژمارانه بهکار بهینیت.

3

خوت بو گهشتی دهرهوهی ولات ئاماده بکه

پیش ئهوهی بچیهته دهرهوهی ولات، رینماییهکانی گهشتکردنی ئه ولاته بپشکنه و (Matkustusilmoitus) ئاگادارکردنهوهی گهشت بو وهزارهتی دهرهوه بنیره دتهوانیت ئهه له ریگهی مالپه ری matkustusilmoitus.fi یان نه پی 112 Suomi بکهیت.

هروهه بیمه گهشتهکوت بپشکنه: نایا بیمهکوت له و ولاته کار دهکات؟ چی قهره بوو دهکاتوه؟ و ژماره خزمهتگوزاری فریاکوتنی کومپانیای بیمه که له کوی بدوزیتهوه؟

نهگهر له گهشتهکوتدا شتیکی نائاسایی روویدا، شوین رینماییهکانی دهزگا خوچیبیهکان، هه والهکان و زانیاریهکانی نوینه ریهتی فینلاند بکهوه.

4

که میک پارهی کاشت پی بیت

له کاتی بوونی کپشه و قهیراندا، رهنکه پاره دان به کارت یان بانکی ئینته رنیت کار نهکات. بویه باشه که میک پارهی کاشت پی بیت یان له مالهوه بو پیداویستییه سه رکه بیهکان وهک خواردن، دهرمان یان گواستنهوه ههت بیت.

5

پلانز هکانت به نریکانت بلئ

نهگهر بو ماوه بیک زور دهچیهته گهشت یان له مال دهرؤیت، به کهسیکی نریکت بلئ له کوپیت و چون دتهوانن په یوه ندریت پیوه بکن. داوا له کهسیک بکه به مالهکوتدا بچیت، سندوقی پوستهکوت بهتال بکات یان پهردهکانی پهنجره بگوریت، بو ئهوهی دزه نهگهر بیهکان وا بیر نهکهنهوه که مالهکه چوله. ئهه ریگایهکی ساده بو ئهوهی دلنیا بیت نهگهر شتیکی چاوه روانه کراو روویدا، پاریزراویت.

خوئاماده کردنی باش به مانای ترس نییه

به لکو مانای ئهوهیه که پیشوهخته بیرت لهوه کردوه تهوه نهگهر بو ماوه بیک هه موو شتیکی به ئاسایی زهرؤیشت، چون ههلسوکوت دهکیت

ژنان له ریزی پیشهوه

تهناهی بهرپرسیاریتی ههموو یهکیک له ئیمهیه

زۆریک لهو هاورۆ و ناسیاوانهی که به درێژایی سالان دهمناسن، رهنگه کهمیک تووشی سهرسورمان بووبن که چوممهته ناو و نهو چالاکییانهی باس له خوئامادهکردن، بهرگری نیشتمانی و ئاسایش دهکهن. زۆر باش لهوه تیدهگهه. به راشکاوای بلیم، نهم بابهتانه بو من دوور بوون. من نهو کهسه نهبووم که به سرووشتی خوی بهروه نهم جوړه بابهتانه بچیت.

لهگهله ئهوهشدا باوهرم وایه، ههر نهو هاورۆ و ناسیاوانه من به کهسیکی بهرپرسیار دهناسپین و رهنگه ههر ئهمهش بیته ناوهروکی سهرهکپی نهم بابهته. ئاسایش تهنیا کاری دهسهلاتداران، شارهزایان یان کهسیکی «تر» نییه، بهلکو ئهرکی ههر یهکیک له ئیمهیه؛ له ژبانی روژانهماندا، لهو بریارانهی دهیدهین و لهو شیوازهی که ههلسوکهوت لهگهله یهکتر دهکهن. من لهم چالاکیهدا بهشدارم چونکه خهمخۆرم. خهمخۆری نهو و لانه که تپیدا دهژیم. خهمخۆری مالهکهه، خیزانهکهه و نهوهم کهه بزانه له کاتی بوودانی ههر شتیکی نااساییدا له دهوروبهرم، چون به دروستی ههلسوکهوت بکهه.

دهههوی بانگهپشتی ههموو نهو ژنانهش بکهه که نهم بیرکردنهوهیهیان ههیه؛ که نهم ولاته مالی ئیمهیه. که ئیمه خهمخۆریین و دهمانهوی به شیوازی خویمان پالپشتی ئاسایشی نهم ولاته بکهین. زۆریک له ئیوه ههر ئیستا نهمه دهکهن، به خهمخۆری بو خیزانهکانتان، به یارمهتیدانی نهوانی دیکه، به بهرپرسیاریتی له ژبانی روژانهدا، به فیربوونی زمان، به بونیادنانی متمانه و به بوون به بهشیک لهم کۆمهلهگهیه. به خوشحالییهوه پهتوانم پیتان رابگهیهنم که دهستمان کردووه به دیزاینکردنی بهرهمیک که لوگۆی کۆمهلهکهمانی لهسهره. زوو نهندانانی کۆمهلهکهمان دهتوانن له ریگهی ویسایتهکهمانهوه داویان بکهن بو من، نهوانه تهنیا کالا یان شتی بچووکی روژانه نین، بهلکو ریگایهکن بو نیشاندانی یهکگرتوویی و خهمخۆری.

من بهم شیوهیه بیران لی دهکهمهوه، وهک نهو پهرده پهمهیهی که بو شیرپههنجی مههک بهکاردیت. کاتیک مروفتیک بهکاری دههینیت، تهنیا هیمایهکی بچووک نییه، بهلکو پیمان دهلی: نهم بابهته پهپوهندی به منوه ههیه، من خهمخۆرم و دهههوی بهشدار بم. به ههمان شیوه، لوگۆی ئیمهش دهتوانن نهم پهپامه بگهیهنیت: من تهنیا تهماشچی نیم، بهلکو چالاکوانیکی کارام لهم کۆمهلهگهیهدا. من خهمخۆرم و بهرپرسیاریتی ههلهگههگرم.

به خوشحالییهوه پیتان رادهگهیهنم که دهستمان کردووه به دارشتنی نهو بهرهمانهی که لوگۆی تایهتی ریخراوهکهمان لهسهره. به زوویی نهندانانی ریخراوهکهمان دهتوانن له ریگهی مالپههکهمانهوه بهشدار بکهن. بو خۆم، نهمانه تهنیا کهلوپهل یان شتی بچووکی روژانه نین، بهلکو ریگهیهکیشن بو نیشاندانی یهکگرتوویی و خهمخۆری.

”
من تهنیا تهماشچی
نیم، بهلکو
چالاکوانیکی کارام لهم
کۆمهلهگهیهدا. من
خهمخۆرم و
بهرپرسیاریتی
ههلهگههگرم

چالاقى

پيويستى زمانى ھاوبەش بۇ ئاسايشى كۆمەلایەتى

فیركاری ئامادەباشى كۆچەران ۋەلامدەرى ئالنگاریهكانى سەردەمە

بەرزكردنەۋەى ئاستى وشيارى تەناھى ۋە ئامادەباشى كۆمەلگەى كۆچەران بوۋەتە بەشپىكى پەسەرەكى تەناھى گشتىبى فینلاندى. ئەو كۆبۈنەۋە زانبارىيەى لە مانگى ئاياردا بەرپۆە چوو، ئەندامانى كۆمەلگەى كوردى ۋە بەرپېرېنەى سەرەكى ئاسايشى ۋەلاتى ھېنايە پېكەۋە تا گفوتوگو لەسەر ئەۋە بكن كە چۆن پېكەۋە، بەبى رەچاۋكردنى سنوورى زمان ۋە كلتور، بەرگىرى كۆمەلگە لە بەرامبەر قەيرانەكاندا پتەو بكن.

“
MVM ۋەك پردىكى پەيوەندى گىرنگ لە ئىۋان دەسەلاتدارانى بەرپىسى ئامادەباشى فینلاندى ۋە كۆمەلگەى كۆچەراندا كار دەكات. ئېمە خول ۋە فیركارى رېك دەخەين بۇ ئەۋەى كۆچەران بە كىردەۋە ئامادە بن ۋە بتوانن لە كاتى قەيراندا ۋەك بەشپىكى كۆمەلگەى فینلاندى چالاقى بن
 Shaho Jaff
 MVM ry, toiminnanjohtaja

پردىك لە ئىۋان كۆچەران ۋە دامەزراۋە فەرمىيەكان

سەرەتای كۆرەكە بە ۋەتارىكى بەرپىز شاھۆ جاف، بەرپۆەبەرى رېكخراۋى MVMry

دەستى پېكرد. ناوبراۋ بە تېرۋەسەلى باسى لە ئامانج ۋە ھۆكارە كۆمەلایەتى سېاسى ۋە درۋەنپەيەكانى پېشت دروستىۋونى رېكخراۋى ئامادەبوون ۋە بەرگىرى نېشتمانى كۆچەران كىرد. بەرپىز جاف جەختى لەۋە كىردەۋە كە رېكخراۋەكەيان ۋەك پردىكى پەيوەندى گىرنگ كار دەكات لە ئىۋان دامەزراۋەكانى ئامادەكارى ۋە ئاسايشى كۆمەلایەتى فینلاندى ۋە كۆمەلگەى كۆچەراندا، ھاۋكات ئامازەى بەۋ خول ۋە دەۋرانە رايھىنە كىرد كە لەلايەن MVM ھەۋە بۇ كۆچەران رېكەخىرن.

توانای ھاۋكارى

دوان، بەرپىز ھىۋا شۋانى، سەرۋىكى فېدراسىۋونى كوردانى فېنلاندى، ۋەتارى فېدراسىۋونى پېشكەش كىرد. شۋانى لە گۋتەكەيدا گىرنگى ۋە پيويستى ھاۋكارى كۆمەلگەى كوردى لەگەل رېكخراۋى MVMry بەرز نىرخاند، بە مەبەستى بەرزكردنەۋەى ئاستى زانبارى، ھۆشيارى ۋە ئامادەى تەۋاۋى ئەندامانى كۆمەلگەى كورد لە فېنلاندى بۇ روۋبەرۋوبوونەۋەى ھەر دۇخىكى نەخۋازراۋ.

لەو كۆرەدا، كە لە لاين خاتوو فەرىيا ۋەلېزادە، يەكېك لە پەرۋەردەكارانى MVMry ھەۋە سەرپەرشتى دەكرا، ژمارەيك لە كارناسان، پىسپوران ۋە نوپنەرانى دامەزراۋە جياۋزەكانى پەيوەندىدار بە ئاسايشى نەتەۋەى ۋە پاراستنى مەدەنى فېنلاندى ئامادە بوون ۋە تېشكىان خستە سەر خزمەتگوزارىيەكانى خۇيان لە بوارى ئامادەكارى ۋە ئاسايشى كۆمەلایەتدا.

لە چوارچىۋەى ھەۋە بەردەۋامەكان بۇ بەرزكردنەۋەى ئاستى ھۆشيارى ۋە ئامادەكارى كۆمەلگەى كۆچەران لە ۋەلاتى فېنلاندى، بە دەستپېشخەرى رېكخراۋى ئامادەبوون ۋە بەرگىرى نېشتمانى، كۆچەران MVMry ۋە ھاۋكارى فېدراسىۋونى كوردانى فېنلاندى Kurdiilito رۇزى چوارشەممە، ۱۳ ئايارى ۲۰۲۶، كۆرپىكى زانبارى گىرنگ لە ژېر ناونېشانى پيويستى زمانى ھاوبەش بۇ ئاسايشى كۆمەلایەتى بۇ ژمارەيك لە ئەندامانى كۆمەلگەى كوردى لەو ۋەلاتە بەرپۆەچوو.

بەماكانى ئاسايشى گشتگىر ۋە پاراستنى مەدەنى لەلايەكى دىكەۋە، پىسپوران ۋە نوپنەرانى دامەزراۋە فەرمىيەكانى فېنلاندى بەشدار بوون لە دەۋامەندكردنى كۆرەكە بە پېشكەشكردنى

چەندىن بارەتى گىرنگ

بەھىزكردنى توانای كۆمەلگە لە كاتى قەيراندا

بەرپىز كارى پېننېلەيىن (Kari Pietiläinen) بەرپۆەبەرى رايھىنانى بەرگىرى فېنلاندى (MPK) باسى لە ئامانج ۋە چالاقىيەكانى رېكخراۋەكەيان لە ئاستى سەرئەسەرى ۋە ناۋچەيدا كىرد. ناوبراۋ رايگەيان كە MPK كار دەكات بۇ زىادكردنى توانای كۆمەلگە لە پېناۋ روۋبەرۋوبوونەۋەى قەيرانەكان ۋە بەرزكردنەۋەى زانبارى ھاۋولتايان بۇ ئاسايشى بۇزانە. ھەرۋە تېشكى خستە سەر شېۋازى ھاۋكارى ئىۋان MPK ۋە MVM بۇ گەياندى نەم خزمەتگوزارى ۋە رايھىنە پيويستەنە بە كۆمەلگەى كۆچەران.

پلاندانان ۋە پاراستنى دانېشتۋان لە شارى ھېلسىنكى

قەسەكەرى دوۋم، بەرپىز فالتېرى يۇكېلا (Walteri Jokela) بەرپۆەبەر ۋە پلاندانەرى بالى چاۋدىرى لە بەرپۆەبەرپەيتى فىراكەۋەتى شارەۋانى ھېلسىنكى بوو. يۇكېلا خزمەتگوزارىيەكانى فەرميانگەكەيانى بۇ ئامادەبوون روون كىردەۋە ۋە ئامازەى بەۋە كىرد كە دەسەلاتى فىراكەۋەرى ھاۋكات دەسەلاتى پاراستنى مەدەنى پاراستنى دانېشتۋانېشە. ئەۋ رايگەيان: لە بارۋۇخى ئاسايشا پلان دادەپىزىن ۋە پشكىنې پەناگەكان ۋەك بەشپىك لە بەرگىرى شارستانى ئەنجام دەدەين، لە كاتى ئاسايشىدا سەرپەرشتى چالاقىيەكان دەكەين. ھەرۋە باسى لە چۆنپەتى ھاۋكارىيان لەگەل MPK كىرد بۇ پېشكەشكردنى خزمەتگوزارى بە كۆچەران.

كۆلەكەكانى ئاسايشى گشتگىر

ۋەتارىزى سېيمە، بەرپىز ئەنتى پېكۆ پوھاك (Antti Pekko Puhakka) بەرپىسى ئاسايشى ناۋخۇي لە ھەزارەتى ناۋخۇ ۋە ستراتيژىستى خانۋوبەرە ۋە دامەزراۋەكان بوو. ناوبراۋ باپەتېكى ژېر ناۋى ئاسايشى گشتگىر ۋە بەرگىرى شارستانى؛ پېشكەش كىرد، كە تېيدا كۆلەكەكانى ئاسايشى كۆمەلگەى فېنلاندى ۋە شېۋازەكانى خۇتامادەكردن ۋە روۋبەرۋوبوونەۋەى لە كاتى قەيرانەكاندا بۇ بەشداران شى كىردەۋە.

پېشۋازىيەكى گەرم لە پېناۋ روۋبەرۋوبوونەۋەى ئالۋزىيەكانى سەردەم

كۆبۈنەۋەكە لە لاين بەشداربوۋانەۋە پېشۋازىيەكى ئىچكار گەرمى لىكرا

ئامادەبوۋان جەختيان لەۋە كىردەۋە كە ئەنجامدانى نەم جۆرە كۆرانە لەگەل رۋى سەردەم ۋە گۇرئانكارىيە سېاسى ۋە ئاسايشىيەكانى ئەۋروپا ۋە فېنلاندىا زۆر گونجاۋە؛

بەتايەتى داۋى ھىرشى رۇسسىا بۇ سەر ئۇكرانىا ۋە گىزىيەكانى دىكەى جېهان، كە كارىگەرى ۋە رەنگدانەۋەى راستەۋخۇيان لەسەر ھەرەشە ئاسايشىيەكان بۇ سەر دانېشتۋانى فېنلاندىش ھەيە

دەنگى لاوان

ژمارەى لاوانى خاوەن رەچەلەكى كۆچەرەى لە خزمەتى سەربازىدا روو لە زىادبوونە، بەلام پىويستە بەشدارى ئەوان لە ئامادەباشى كاتى فەيران، يارمەتيدانى خۆبەخشانه و تەناهيى كۆمەلگە، زياتر بەرەى بى بديت .

بۆ ئېمە، لاوان تەنبا كروپىكى ئامانج نين، بەلكو ئەوان چەقى كارەكانى ئېمەن. ئەمە تەنبا بنەما و ئوسول نيبە، بەلكو سەرۆكى ريكخراوهكەشمان خۆى لەو تەمەنەيه .

خزمەتى سەربازى و چالاكى خۆبەخشانهى بەرگرى نيشتمانى دەتوانيت يارمەتيدەرى خۆگونجاني لاوانى كۆچەر بىت. بۆ وئە بەهيزكردى كارامەيبەكانى كارى رۆژانه، زمانى فينلاندى، پەيوەنديه كۆمەلايهتپهكان و هەستكردىن بە سەر بە كۆمەلگە بوون. لە هەمان كاتدا گرنگە بزائين كە رەنگە لاوان پيشداوهرى، داهراوكى يان ترسيكيان هەييت كە لە ئەزموونەكانى پيشوو، يان قسەى دەوروبەر و كەمىي زانيارپهوه دروست بوويت .

ديمانەيبەكمان لەگەڵ سەرۆكى ريكخراوهكەمان كرد سەبارەت بەوهى چۆن تيروانيني ئەو سەبارەت بە خزمەتى سەربازى، جەنگ و باروؤوخى قەيراناوى بە تيبهريبوونى كات گوراوه .

MARI PAUKKU

MVM ry, puheenjohtaja

كاتيك چاوديرى گەشەكردنى MVM م دەكرد و بەشداريم تيبدا دەكرد، ناچار بووم پير لەو يابەتانه بگەمەوه كە رەنگە ئەگەر وانەبوايه بەو قووليبە پيرى لئ نەكردبایەتەوه. جەنگ، قەيرانەكان، سوپا و بەرگرى نيشتمانى بۆ من بارەتگەلى سادە نەبوون. لە ماوهى زيانمدا، پەيوەنديم لەگەڵ سوپا چەند جارێك كۆراوه و راي منيش لە ئىوان دوو بەرەى جياوازدا بووه .

هەميشە ئاوتايكى بەهتيم لە دلدا هەبووه كە مرؤفەكان بتوانن بە ناشتى بزين، ليكتينگەيشتنيان هەييت و سەرنج بخنە سەر بنياتناني زيانى خويان بەئ ترس لە جەنگ يان توندوتيزى. ئەو پيرۆكەيه هەرگيز ون نەبووه. بە پنچەوانەوه، رەنگە تەنانەت بەهيزتر بوويت .

لەكاتيكدا ناچار بووم ئەوه قبول بگەم كە جيهان بە شەو و رۆژيك ناگۆریت. ئەگەرچى ناواتەخواز بووم كە ناشتى يۆ هەمووان هەلبزاردەرەكى ئاسايى بوايه، بەلام واقع هەميشە پيشانمان دەدات كە قەيرانەكان دروست دەبن، ئاسايش تيك دەچيت و مرؤفەكان دەييت فير بن لە دۆخە دژوارەكانيشدا هەنگاو بنين .

لە ماوهى سالى رابردوودا، دەستم كردووه بە پيينى بەرگرى نيشتمانى و ئامادەيى بۆ قەيرانەكان بە چاويكى نوپوه. مەسەلەكە ئەويه ئايا سوپا يان چەك نيبە. مەسەلەكە ئەويه ئايا دەتوانين يارمەتى بەكتر بەدين، هيمن بين ، بەرپرسياريتى هەلبگرين و لە كاتى روودانى شتى چاوهروانەكراودا كار بكهين .

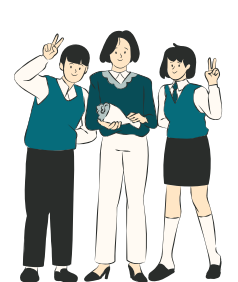
ئەگەرچى بەرگرى نيشتمانى پەيوەستە بە لايتى تەرگهوه، بەلام دەييت هەلبگيش بيت بۆ هەموو ئەوانى دەياناوييت بەشدار بن لە بەهيزكردى ئاسايشى كۆمەلگەدا. كرتكرتەر لەوه، پيموايه دەييت زۆرترين كەسى ئېمە فير بين چۆن لە دۆخى قەيراناويدا هەلسوكەوت بكهين بىن رەچاوكردنى رابردوو، بەگەز، يان ئەوهى — ئايا ئەو كەسە خزمەتى سەربازىي كردووه يان نا .

هيوادرم ئەو كەسانى لە خزمەتى سەربازى يان چالاكيبە خۆبەخشەكانى بەرگرى نيشتمانيدا بەشدار دەبن، ئەوه وەك ئەركيكى بەرپرسيارانه بيبن. ئەك وەك هەلبك بۆ پيرۆكردنى چەك يان هيژ، بەلكو وەك ريگەيبەك بۆ پاراستنى زيان، كۆمەلگە و ئەو كەسانى پنيوستيان بە يارمەتپه .

متمانەم بەوه هەيه كە لە فينلاندا، سوپا بۆ بەرگرى نيشتمانى هەيه، ئەك بۆ پلاماردان، هەر بۆرە بۆ من گرنگە كە بتوانين لەسەر بەرگرى نيشتمانى و ئامادەيى بۆ قەيرانەكان بە چاوى ئاشتى، بەرپرسياريتى و يەكسانيش قسە بكهين .

لە جيهاندا دەكرت چۆرەها قەيرانى جياواز روو بدات، ئەك تەنبا جەنگ. رەنگە كارەساتى سروشتى، برانى كارەبا، هيژشى سەيبەر، پەتاي جيهانى يان دۆخيك روو بدات كە زيانى ئاسايى كۆمەلگە تيك بچيت. لەو كاتەدا بەس نيبە كە تەنبا يەك كروپ لە خەلك بزائن چۆن هەلسوكەوت بكەن. ئامادەيى بۆ قەيرانەكان دەييت مافى هەمووان بيت .

مەبەست تەنبا سوپا يان چەك نيبە. مەبەست ئەويه ئايا دەتوانين يارمەتى يەكتر بەدين، هيمن بين، بەرپرسياريتى هەلبگرين و لە كاتى روودانى شتىكى چاوهروانەكراو، كردهوى دروست ئەنجام بەدين

MVM دەپهويت كار بۆ ئەوه بكات كە گەنجاني زياتر ريگەى خويان بۆ بەشداريكردن لە ئامادەيى بۆ قەيرانەكان، يارمەتى خۆبەخشانه و ئاسايشى كۆمەلايهتپيدا بدۆزنەوه. ئەم كارە پيش هەموو شتىك لە ئاستى بەرەتپهوه دەكرت: بە دیدار لەگەڵ گەنجان، گوێگرتن لە پرسيارەكانيان و دروستكردنى متمانە.

كاتيك گەنجيك هەست دەكات كە بەشپكە لەم كۆمەلگەيه، دەتوانيت تەناهي، يارمەتيدان و بەرگرىكردن لەو كۆمەلگەبەش وەك شتىكى خۆى بيئييت .

پیکهوه داها توویرەكى تەناهی بونیاد دەنیین

بەشدارى

دەنگى لاوان دەبيستريت. ئەوان لە دارشتن و گەشەپيدانى كارەكاندا بەشدارن

متمانە

پەيوەنديى كراوه و ريزگرتن لە رەكتر، متمانە لە ئىوان لاوان و دەسەللاتداران دروست دەكات

تەناهی و ئاسايش

زانبارى، كارامەيى و ئامادەباشى، توانای لاوان بۆ جووله لە كاتى قەيراندا -بە هاوكارى خەلكى ديكە- بەهيز

بەرپرسياريتى

هەموو كەس دەتوانيت كارگەر بيت. كردهوى بچووك لە زيانى رۆژانەدا كۆمەلگەيبەيه بەهيزتر و پايدەراتر

داها توو

پیکهوه بەرهو ئامانجى هاوبەش: فينلاندىكى تەناهی، دادپەرورە و هاوبەش

هەستى پیکهوهبوون کلیلەى خۆگونجاندە

گۆشه‌نیگای شاره‌زایان

ئاسایشی فینلاند هی هه‌موومازه

ئاسایشی فینلاند پئش هه‌موو شتیک لسه‌ر متمانه به‌رپرسیاریتی هابو‌هش و ئه‌وه بونیاد دهنری که کس له دهره‌وه‌ی بازه‌که به‌جی نه‌هیلین.

ههر بویه کاری ریکخراوی خۆتاماده‌کردن و به‌رگری نیشتمانی کۆچه‌هران MVM ry بۆ ته‌واوی ئاسایشی گشتیی فینلاند زۆر گرنگه .

ئاسایش ته‌نیا له ریگه‌ی ده‌سه‌لاتداران، هه‌یزه‌کانی به‌رگری یان بریاره سیاسییه‌کانه‌وه نارته‌ه دی، به‌لکو له ژبانی رۆژانه‌دا دروست ده‌بێ. لیه‌ودا که مرۆقه‌کان ده‌زانن له کاتی نا‌ئاساییدا چۆن هه‌لسوکه‌وت بکه‌ن، له کارکردنی کۆمه‌لگه‌ تپده‌گه‌ن و هه‌ست ده‌که‌ن به‌شیکن له فینلاند و ئاسایشه‌که‌ی. گزنگترین سه‌رچاوه‌ی هه‌یزی ئاسایشی گشتیی، مرۆقه‌کان .

فینلاند نه‌ریتیک کۆنی له «ویستی به‌رگری نیشتمانی» و به‌رگرتنی کۆمه‌لگه‌ له به‌رامبه‌ر فه‌یرانه‌کاندا «هه‌به. له ئاسیی» ئیوده‌وله‌تیدا، مۆدیلی ئاسایشی گشتیی فینلاند وه‌ک خالیکی به‌هه‌یز ده‌بهرتێت. له ناوه‌رۆکی ئهم مۆدیه‌دا ئه‌و بیره‌که‌یه هه‌به که ئاسایش به‌ هاو‌به‌شی دروست ده‌بێ: به‌ هاو‌کاری ئیوان ده‌سه‌لاتداران، کۆمپانیان، ریکخراوه‌کان و هاوولاتیان .

بۆ ئهم چوارچیه‌ گشتیه‌هش، MVM ry به‌شداریه‌کی زۆر گزنگ ده‌کات .

جیگه‌ی گزنگیه‌ که کۆچه‌هرانی نیشه‌جیی فینلاند ده‌توانن به‌شداریه‌ی له کاری ئاسایش، خۆتاماده‌کردن و به‌رگری نیشتمانی خۆیستانه بکه‌ن. له هه‌مان کاتدا یه‌کگرتویی و متمانه‌ی کۆمه‌لگه‌ش به‌هه‌یزتر ده‌بێ. هه‌ستی ئاسایش له‌وه‌وه دێت که مرۆقه‌کان هه‌ست ده‌که‌ن سه‌ر به‌ یه‌ک کۆمه‌لگه‌ن و به‌شیکن له داها‌توویه‌کی هاو‌به‌ش .

نابی ئاسایش هه‌رگیز دابەش بکری بۆ «ئیمه» و «ئه‌وان» ئاسایشی فینلاند پرسى هاو‌به‌شى هه‌موومازه

ژینگه‌ی ئاسایشی ئهمبو به‌ چترایی ده‌گوریت کاریگه‌ریه‌ هه‌بیره‌که‌ن (تیکه‌لاوه‌کان)، هه‌هه‌شه‌ سایه‌ریه‌که‌ن، کاریگه‌ری زانیاری و په‌ره‌سه‌ندنی ته‌کنه‌لوژیا په‌یوه‌ندی به‌ ته‌واوی کۆمه‌لگه‌وه هه‌به. له هه‌مان کاتدا له کاتی فه‌یرانه‌کاندا، توانای کردیی مرۆقه‌کان، خۆتاماده‌کردن و توانای کارکردن به‌ هاو‌به‌شی گزنگی خۆیان دهره‌خه‌ن. ههر بویه زانیاری ئاسایش و خۆتاماده‌کردن ده‌بێ بگاته ده‌ستی ههر تاکیکی نیشه‌جیی فینلاند .

له چالاکیه‌کانی MVM ry دا گزنگی به‌ لایه‌نی کردیی ده‌درت. ئاسایش ته‌نیا ستراتیژی یان وتاری رازاوه نییه، به‌لکو برتییه له شاره‌زایی به‌رجه‌سته ، په‌ره‌ره‌هه، هاو‌کاری و بونیادنانی متمانه. ههر مرۆقیکی راهینراو به‌و کاره‌ی خۆی، به‌رگه‌ی فه‌یرانی فینلاند به‌هه‌یزتر ده‌کات .

کۆمه‌لگه‌ی فینلاند ئه‌و کاته به‌هه‌یزه که مرۆقه‌کان هه‌ست ده‌که‌ن به‌شدارن له بونیادنانی. گیانی به‌رگری نیشتمانی به‌ زۆره‌ملج دروست نابێ، به‌لکو له ئه‌رموونه‌وه دروست ده‌بێ که ئهم ولاته‌هی هه‌موومازه و شایه‌نی پاراستنه .

خۆم بۆ ماوه‌یه‌کی زۆر له بواری ئاسایش، ئاسایشی گشتی و به‌رگری نیشتمانی کارم کردووه. بویه زۆر باش ده‌زانم که ئاسایش هه‌رگیز کۆتایی نایه‌ت. ههر رۆژه و به‌به‌که‌وه بونیاد دهنری. له هه‌مان کاتدا ئه‌وه‌ش ده‌زانم که هه‌یزی فینلاند هه‌میشه له‌و توانایه‌دا بووه که له کاته سه‌خته‌کاندا یه‌کبگرن .

ههر بویه کاری MVM ry به‌ کارێکی زۆر به‌نرخ و گزنگ ده‌زانم ئاسایش هی هه‌مووانه، و کاتیکی ئاسایش به‌ هاو‌به‌شی بونیاد دهنری، فینلاندیش به‌هه‌یزتر ده‌بێ .

يارنو ليمنيل

ئاسایشی هاوبهش پۆیستی به هه مووازه

ئاسایشی گشتییی فینلاند له سههر بنه مای هاوکارییی ئیوان دهسه لاتداران، ریکخراوهکان و تاکهکان بو نیاد دهنریت شارهزایی ههر کهسیک ده توانی گرنک بیت کاتیک کۆمهه لگه رووبهرووی قهیران یان دۆخی ئاسایشی ده بیتهوه.

لهو چاوپیکه و تننه دا، «ئانتی پیکۆ پوهاکا» که له بواری ئاسایشی ناوخۆدا کار دهکات، دهگهیریتهوه که بوچی کاتی خوئی بو کاری خو بهخشی له پیناو پاراستنی خه لکی مهدهنی و خو ئاماده کردندا ته رخان دهکات — و بوچی تواناییهکانی کهسانی خاوهن پاشخانی کۆچبه ریش بو به هیزکردنی ئاسایشی هاوبهش پۆیستن.

گرنگی کاری خو بهخشی بو ئاسایشی گشتی

پاشخانی خۆم

من فه رمانه ریکی کۆنه کارم و له هه موو ئاستهکانی به رپۆیه به رایه تیدا کارم کردووه؛ له به رپۆیه به رایه تیبی خو جیبی، ناوچهیی و ئیستاش چهنه سالیکه له به رپۆیه به رایه تیبی ولات (ده ولت) کار دهکم. له رووی خو پیند نهوه، ئهنه داز یاریکی خاوهن دیدگای ئاسایش و شارهزای زانسته مرو ییه کانم. زۆره ی خو پیندنی خۆمم له سکۆتلاند ته واو کردووه و پینچ سال له ووی ژیاوم. پینش ئه وهی بگه رپه مه وه بو فینلاند، ماوه یه کیشم له هۆلندا و ههنگاریا به سه ر بر دووه. من زۆر ئاره زووی ناسینی خه لکی جیاواز دهکم، به تایهت وهک تاک. له ئیستادا له وهزارهتی ناوخۆ له سه ر کاروباری به رپرسانی ئاسایشی ناوخۆی فینلاند کار دهکم.

کاری خو بهخشی

به شپکی زۆری کاتی خو بهخشیم بو پڕۆژه جوراوجۆره کانی په یوه ست به ئاسایشی گشتییی کۆمه له گه که مان ته رخان کردووه. کاتیک رووسیا له سالی ۲۰۲۲ دا شه ری درنده و هیزشی به رفراوانی بو سه ر ئوکراینا ده ست پین کرد، خواستی خه لک له فینلاند به تایهت بو پاراستنی خه لکی مهدهنی زۆر زیاد ی کرد. هیلسینکی نه ریتیک کۆنی له په ره رده ی پاراستنی مه ده نیدا هه یه، به لام ئه خواسته ی که له به هاری ۲۰۲۲ هه دروست بوو، پۆیستی به گه ره کردنی ئاستی چالاکیهکان هه بوو. تاوانه جهنگیهکانی رووسیا دژ به خه لکی مهدهنی ئوکراینا، هانده ریکی سه رهکی بوون بو ئه وهی منیش ده ست بهو کاره بگم. له تپه رپوونی سالاندا، رۆلی مین له م چالاکیه خو بهخشییه دا (که به مه به ست به بی ریکخستنیک توند ماوه ته وه) بو وه ته رۆلیکی دیار. کۆمه له ی راهینانی به رگری نیشتمانی (MPK) « چوارچۆیه ی چالاکیهکان دابین دهکات و» کۆمه له یکی خولی فراوان له په ره رده ی په رباری و مه دهنی و پشتگیریکردنی به رپرسان پینشکهش دهکات. لهو راهیناناندا چاوم به کۆمه له یکی مرو فی جیاواز ده که ویت که ده یانه وئی زانیاری و تواناکانی خو یان په ره پین بدن تا ئاماده یی هاوبه شمان بو رووبه روو بوونه وه ی دۆخه ئاسایشیهکان باشتر بیت. مۆدیلی ئاسایشی گشتییی فینلاند له سه ر ئه و بنه مایه دامه زراوه که تاکهکان خو یان به رپرساریتی ئاماده یی و خو ئاماده کردنی خو یان هه لده گرن. ههر کهسیک ده توانن به په رپیندانی زانیاری و تواناکانی خو ی، ئاماده یی هاوبه شمان به هیز بکات، ئه و توانایانه ی که له کاتی ئاسایشیدا ده کری بو هه موومان سوود به خشی بن.

شیاواری تهناهیی گشتییی فینلاند له سه ر به رپرساریتی تاکه کهسی بو ئاماده باشی و خو پاراستن دامه زراوه. هه موو کهس ده توانیت به شی خو ی له به هیزکردنی ئاماده باشی هاوبه شدا بکات، ئه ویش به فی رپوونی ئه و زانیاری و کارامه ییانه ی که له کاتی ناله باردا ده کریت سوودی بو هه موومان هه بیت.

نامۆزگاریه کهم بو خوینه رانی خاوهن پاشخانی کۆچبه ری

بویر بن له ناسینی خه لک وهک تاک، ئه و نامۆزگاریه بو هه موومان راسته. بیره کردنه وهی «ئیمه و ئه وان» بو مرو ف شپکی سه رووشییه، به لام بو به رپۆیه چوونی کۆمه له گه زۆر گرنکه بتوانین خاله هاوبه شهکان و با به ته گرنه گان بدۆزینه وه. به یه که وه ئیمه ده توانین به هیزتر بین. بویر بن. زانیاری و تواناکانتان په ره پین بدن. کۆمه له گه که مان پۆیستی به هه موو تاکهکان هه یه، به بی ره چا وکردنی پاشخانیان. هه موومان خاوهنی ئه و توانایانه ی که له کاتی تهنگانه دا ده کریت پارمه تیبی ئه وان ی دیکهش بدات. کۆمه له گه ی فینلاند شاره نی پاراستنه تو بیگومان شارهزای چهن دین شتی سوود به خشی که من شارهزایان نیم.

هه وال و بابه ته گرنه گان

MVM ستایش ده کریت : کوچه بران ده بنه به شداری چالاک له بونیادنانی ئاسایشدا

له وتاریکی به رفراواندا، گوڤاری Suomen Sotilas ی فیلانندی (ژماره 4/2026) به شیوه یه کی بهرچاو تیشکی خستوه ته سهر ئهو کاره به نرخه ی که ریکخراوی ئاماده بوون و بهرگری نیشتمانی کوچه بران (MVM ry) ئه نجامی ده دات. چالاکیه گانی ئهم ریکخراوه له میدیا و کومه لگه ی فیلانندی به شیوه یه کی ئیجگار ئه رینی پیشوازی لی کراوه و وا ده یبیریت که ئاسایش گشتی ته وای ولاته که به هیتر ده کات. له وتاره که دا جه خت له وه کراوه ته وه که ریکخراوی (MVM ry) بوشایه کی گرنه له ئاماده باشی فیلانندی پر ده کاته وه. به سهر کردایه تی به رپوه بهری جیه جیکار شاهو جاف، ریکخراوه که دنیا ده یته وه که زانیاریه گان له سهر چونیته تی کارکردن له کاتی قهیرانه گاندا ده گانه ده ست ئهو که سانه شی که بنه چیان کوچه بره. جاف ناوه روکی په یامی ریکخراوه که به شیوه یه کورت ده کاته وه: ئیبه فیلانندی بونیاد ده نیین که تییدا ههر دانیشته ویه که به شیک بیته له چاره سهر، نه که تنیا وه که که سیک سهر بکریت که پیوستی به یارمه تیبه.

“ ئیبه فیلانندی بونیاد ده نیین که تییدا ههر دانیشته ویه که به شیک بیته له چاره سهر، نه که تنیا وه که که سیک سهر بکریت که پیوستی به یارمه تیبه.

شاهو جاف " په یامی به ره ته تی ریکخراوه که به کورتی ده خاته روو

ئهم چالاکیه گانه پشتگیریه کی به هیتری له لایهن بریاره ده ستانی بالاه به ده ست هیناوه. پاولا فیرنینگ و یارنو لیمنیل، ئه ندامانی په راه مان و کومیته ی بهرگری، له گوڤاره که دا ده ستخوشی له (MVM ry) ده که ن وه که بونیاد نه ری خوږاگری کومه لگه. به بروای ئه وان، ئهم ریکخراوه وه که پردیکی گرنه کار ده کات و یارمه تی ده دات بو ئه وه ی سوود له توپانی زمانه وانی و کلتوری کوچه بران وه برگیریته، ئهو توانایانه ی که پیشت کومه لگه ی فیلانندی نه یزانیوه به ته وای سوودیان لی بییته.

ئهم پیشوازیه ئه رینیبه له خپرای تیکه لبوون به مهیدانی فه رمی ئاسایشیدا رهنگی داوه ته وه. (MVM ry) هاوکاری چر و پر له بواری په روه رده له گه ل؛ ریکخراوی په روه رده ی بهرگری نیشتمانی MPK ئه نجام ده دات و ئیستا بووه به ئه ندامی کومه له ی ریکخراوه گانی بهرگری نیشتمانی. هه روه ها ریکخراوه که له ریگه ی گوڤاری دیجیتالی KANTAMA که خو ی دایمه زاننده وه، زانیاری بلاو ده کاته وه. وتاره که ی گوڤاری (Suomen Sotilas) به روونی ده ری ده خات که له کومه لگه که ماندا پیوستیه کی زور به کاره گانی (MVM ry) هه بووه.

Suomen Sotilas 4/2026
www.suomensotilas.fi

ته وای وتاره که بخوینده ره وه

رۆژەف

بەیاننامەی ئەنجومەنی فیدراسیۆنی ناوەندی پیشەیی فریاگوزاریی فیئیلاند SPEK

Vaaratieottamisen kehittäminen ja kokonaisturvallisuuden vahvistaminen

لێرەدا هەلۆیستی ئەنجومەنی فیدراسیۆنی ناوەندی پیشەیی فریاگوزاریی فیئیلاند (SPEK) بلاو دەکەینەوە، کە باس لە پەرەپێدانی ئاگادارکردنەوەی مەترسی و بەهێزکردنی ئاسپاشی گشتی دەکات. ئەم هەلۆیستە وەک راگەڕێندراویکی SPEK بلاو کراوەتەوە و تێروانینی گرتن دەخاتە روو لەبارەی ئەوەی کە چۆن ئاگادارکردنەوەی مەترسی دەبێت بگاتە دەستی هەموو ئەو کەسانەی لە فیئیلاند دەژین و هاتووچۆ دەکەن بەواژەشەوه کە خاوەن زمان و گرووی جیاوازن.

بۆ گۆفاری کانتاما، ئەم بابەتە زۆر گرنگە؛ چونکە دەستراگەبشتن بە زانیاریهەکانی ئاسپاش، بەکارهێنانی زمانی ساکار و فرەزمانی، مەرچی سەرکەین بۆ ئەوەی هەر کەسێک بتوانێت لە کاتی مەترسیدا بە دروستی هەلسوکەوت بکات

Kantama-lehdelle aihe on erityisen tärkeä, koska turvallisuusviestinnän saavutettavuus, selkokieliisyys ja monikieliisyys ovat keskeisiä edellytyksiä sille, että jokainen voi toimia oikein vaaratilanteessa

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön valtuuston kannanotto

ئەو ئاگادارکردنەوەیە رۆژی هەینی لە «ئووسیم» لەبارەی فرۆکەیهکی بیفرۆکەوان (دروون) کە بەرەو فیئیلاند دەهات بلاو کرایەوه، پێویستی خێرای سیستمیکی کارای ئاگادارکردنەوەی مەترسی ئاشکرا کرد، تا بتوانێت هۆشداریهەکان بە شێوەیهکی گشتگیر بە هاوولاتیان بگات. ئاگادارکردنەوەی مەترسی دەبێت دەستبەجێ بگاتە دەستی هەموو ئەوانەی مەترسیهەکانیان لەسەرە، بێ رەچاوکردنی رێکخستە تەکنیکیهەکانی مۆبایل یان هەر ئاستەنگیکی دیکە ماری رانتانین»، وەزیری ناوخوا، رای گەیاندووه کە پەلهی کردووه لە پەرەپێدانی سیستمی هۆشداربەدان. تێروانینی ئەنجومەنی SPEK ئەوەیە کە دەبێت سیستمیکی کارا هەرچی زوو دەست بە کار بکری. هێشتا دەکرێت زۆر شت پێش سالی داهاوو بکری. ئیستا کاتی ئەوەیە لەم دۆخی چاوهروانیدا، ئاگادارکردنەوەی مەترسی رێک بخەین. هەرەها دەبێت پاش کەمبۆنەوهی مەترسیهەکش، دۆخەکە بە شێوەیهکی گونجاو چارەسەر بکری.

تەنیا سیستم بەس نییە

تەنیا سیستم بەس نییە لەگەڵ ئەوەشدا، هیچ سیستمیک پارمەتیدەر نابێت ئەگەر لە جێهێڵکردنی پەڕههەندیهەکاندا کەموکوری هەبێت. لە کۆتاییدا باسەکە تەنیا تەکنەلۆژیا نییە، بەلکو پەڕههەستە بە وێنەیهکی هاوێشە دۆخەکە، هەماهنگی و سەرکردایهتیکردنی بارودۆخەکی، هاوکاری، بریاردان، رێنمایی کارای پێویست و پاراستنی هەستی ئاسپاش. لە ئاگادارکردنەوەی مەترسیدا دەبێت، رەچاوی گرووپە جیاوازهەکان بکری، وەکو کۆچەرەکان، گەشتیاران. بەتەمەنەکان، کەسانی خاوەن پێداویستی تاپهت و مندالان زۆریک لە دایک و باوکان تووشی شوک بوون لەوەی کە چۆن دەبێت لەگەڵ مندالەکانیان باسی ئەم بابەتە بکەن. دەبێت رێنماییهەکان بۆ هەموو کەسێک روون و تێگەشتوو بن. پێشتریش لە لێکۆلینهوهیهکی SPEK دا، زۆر کەس نێگەرەکان بوون لەوەی ئەگەر مندالان بە تەنیا بوونایە، چۆن دەیانوانی لەو دۆخدا خۆیان رزگار بکەن. ئاگادارکردنەوەهەکانی مەترسی دەبێت ئەو کەسانەش بکریتەوه کە لە نیوان ناوچهکاندا هاتووچۆ دەکەن. ئەگەر ئاگادارکردنەوەی مەترسی تەنیا جارێک بۆ ئەوانە بنێردرێت کە لە ناوچهەکان، رەنگە نەگاتە دەستی ئەوانە کە تازە بەرەو ئەوی دەچن.

ئاسپاشی گشتی فیئیلاند پێویستی بە هاوکاری بەهێزە

هەرەشە نوێیهەکانی ئاسپاش، کاری فریاگوزاریی دەخاتە بەر ئالنگاری و هاوکات گرتنێکی هاوکاری چری نیوان دەسهلاتداران، کۆمپانیان کەرتی سیپهەم (رێکخراوهەکان) و هاوولاتیان دەرەخات. هاوکات لەگەڵ باشتکردنی ئاگادارکردنەوەی مەترسی، دەبێت هەماهنگی رابھێنانی ئامادەیی و ئالوگۆری زانیاریی بەهێزتر بکری.

دەبێت بانگهێشتی هەموو لایەنەکان بکری بۆ بەشداریکردن لە رابھێنەکاندا، لە دەسهلاتدارانەوه تا رێکخراوهەکان و کەرتی بازرگانی، چ لە ئاستی خۆجیبی، ناوچەیی و چ لە ئاستی نیشتمانی. لە رێگەیی رابھێنەوه دەکرێت پێشبینی ئالنگاریهەکان بکری و پێش ئەوەی مەترسیهەکان روو بدەن، بەهەکۆه چارەسەر بکری.

هاوکاری بەهێز کاریگەرێکی لەسەر ئاسپاشی گشتی فیئیلاند دەبێت جگە لە هاوکاری، دەبێت دلنای هەبێت لە داڕێژکردنی سەرچاوهی پێویست بۆ بەشی فریاگوزاری. ئیستا کاتی ئەوەیە تێگەین کە «بەشی فریاگوزاری» فاکتەرێکی سەرکەیی ئاسپاشی ناوخوایە، کە لە زۆر دۆخی مەترسیدار و وێنەیی هەرەشەکاندا گرتنێکیهەکی زیاتر دەرەکەوی.

سەرۆکی ئەنجومەنی فیدراسیۆنی ناوەندی SPEK :
پیشەیی فریاگوزاریی فیئیلاند
پاولا ریسیکۆ

Vaaratieottamisen tulee tavoittaa kaikki Suomessa asuvat ja liikkuvat ihmiset- myös eri kieli- ja kohderyhmät

Lue koko kannanotto SPEKin verkkosivulta:
www.spek.fi